

Nu werkten die dames niet allemaal even netjes. Er waren grove steken bij en toen de predikant ter plaatse ook eens kwam kijken, alles belangstellend inspecteerde, en men hem vroeg: hoe vindt U het, antwoordde hij: ik heb bemerkt dat sommiger uwer denken: het is toch maar voor de blinde heidenen.

Welnu — zoo denken wij wel eens meer, maar dat is totaal fout.

Heidenen zijn menschen als wij, en zelfs onder de zgn. primitieve volken, die naar het dan heet zeer laag staan, op de onderste trede van de ladder der beschaving, is er evenzeer intelligentie als onder ons. Het is niet onmogelijk dat menigmaal een geleerde onderzoeker er wordt tuschen genomen, waardoor wij dan allerlei verhalen krijgen, die fabeltjes zijn.

Deze arme primitieven zijn niet maar dom, maar zij zitten onder de natuur, die zij aanbidden en die zij vol zien van goden of duivelen. Maar zoo is het weer precies met de groote geleerden van onzen tijd, die Nietzsche volgen in zijn beschouwing omtrent het fundament voor alle leven. Ik hoop daaromtrent wel nader eenige treffende voorbeelden te geven. Zij zijn volvoerde rationalisten of irrationalisten, wat ten slotte gemeenlijk op 't zelfde neer komt. God de Heere heeft ook aan het Grieksche volk der oudheid zeer rijke gaven van denken, van kunst, en vormende kracht gegeven.

Ik herinner U maar aan de kostelijke artikelen over de klassieke oudheid, die in onze „Reformatie“ van zeer deskundige hand werden gegeven.

Dit Griekendom nu is als een machtige heidensehe strooming het leven blijven doordringen nadat de kerk had laten zien waar de fundamenteen liggen. Wij zijn in ons spreken en doen menigmaal nog meer heidensch dan wij wel weten.

Welnu — toen de kerk allengs onder den invloed van hiërarchie en mystiek weer naar het heidendom afgleed, en daarin een wedergeboorte, Renaissance, zag, gaf God de Heere het wonder der Reformatie. Terug naar het fundament. En aan de inzinking van de kerk der Reformatie tot allerlei protestantisme moesten wij wijten den val van onze dagen, het angstig wankelend West Europa, dat wij thans beleven.

Maar hoezeer spreekt ons nu de afval der christenheid toe als zij de leer der drie zuilen gaat volgen en daarop een vereenigd Europa bouwen wil. Ook dit is de weg naar het nihilisme, dat Nietzsche profeteerde, waarin de sterke mensch, niet gebonden aan eenige wet of regel, zich kan uitleven naar zijn dierlijke instincten.

Het is daarom goed, dat wij dezen wijze leeren verstaan: hij is niet ten onrechte de voltrekker van dit vonnis voor West Europa genoemd.

Maar nu de vraag: waarin had Nietzsche dan tegenover zijn tijd gelijk?

Daarover D.V. in een volgenden brief.

Met hartelijke groeten en heilbede uw toegenegen

MARNIX.

KERKNIEUWS

Aangenomen naar:

Twijzel, Cand. C. Trimp te Amstelveen.

Utrecht-N.W., M. J. C. Blok te Berkel en Rodenrijs.

Bedankt voor:

Aduard, Arum, Barendrecht, Garreldweert, Hoek, Murmer-

woude, Niezi-Kommerzijl, Noordbergum, Nijega-Op-

einde-Suameer, Oud-Loosdrecht, Uithuizen en Winscho-

ten, Cand. C. Trimp te Amstelveen.

Meppel, J. v. d. Haagen te Utrum.

Buitenpost, P. van Gorp te Musselkanaal-2e Exloërmond.

— DS J. BOSCH JUBILEERT. Op 25 Nov. gedenkt ds

J. Bosch hoe hij vóór 50 jaar het ambt van herder en

leeraar aanvaardde. Hij diende de kerken van Neebe,

Genderen, Steenwijk, Alveer, Westbroek, Grijskerk en Oudebroek en ging in 1938 met emeritaat. Door zijn boeken heeft ds Bosch in breeden kring bekendheid verkregen. En nog steeds schrijft hij. Vooral verdiept hij zich in de geschiedenis der kerk. De HEERE sterke hem nog in zijn laatste levensjaren.

— RADIO-UITZENDING VAN KERKDIENTEN. De deputaten, door de Synode van Amersfoort aangewezen voor verzorging van radio-uitzending van kerkdiensten, brengen het volgende ter kennis van onze kerken.

In hun laatste vergadering hebben genoemde deputaten besloten voor het jaar 1951 als regel slechts die kerken uit te nodigen een dienst te doen uitzenden door middel van de radio, die binnen een niet te wijden kring rondom Hilversum liggen. Tot dit besluit zijn zij genoopt, omdat het de Radio-Unie niet mogelijk is op Zondag hun menschen langer dan een bepaald aantal uren in de lijndiensten te laten werken.

Wanneer de auto van den technischen dienst naar verder afgelegde plaatsen moet rijden, zou het toegestane aantal zoogenoemde man-uren worden overschreden.

Verder deelen deputaten aan de kerken mede, dat het beschikbare kasgeld nog toereikend zal zijn voor het jaar 1951, zoodat zij van hun recht om aan de kerken een collecte te vragen voor 1951 niet behoeven gebruik te maken.

Namens deputaten voornoemd,

Ds D. VREUGDENHIL,

h.t. secretaris.

— DE GEREFORMEERDE VEREENIGING TOT BIJSTAND VAN EMIGRANTEN EN GERMIGREEDEN zal D.V. op Maandag 4 December a.s. een Ledenvergadering houden in een der lokalen van de Gereformeerde Zondagskerk te Amersfoort, aanvangend 1 uur n.m. In deze vergadering zullen de verslagen van den secretaris en penningmeester worden behandeld, terwijl ook bestuursverkiezing zal plaats hebben. Deze vergadering is uitsluitend toegankelijk voor Leden der Vereeniging.

— „FIDES QUADRAT INTELLECTUM“ OVER AMBON. Volgende brief is verzonden:

Aan zijne Excellentie, den Minister-president
Dr W. Drees. Plein 1813, no. 4, 's-Gravenhage.
Excellentie.

Het studentencorps aan de Theologische Hoogeschool van „De Gereformeerde Kerken in Nederland“, „Fides Quadrata Intellectum“ te Kampen, in vergadering bijeen op 16 November 1950.

belijde, dat de Hellige Schrift ook voor het staatkundig leven de volstrekt geldende norm is, ten eerste geschokt door de ernstige ontwikkeling in de door bruut geweld geliquideerde deelstaat Oost-Indonesië en het onrechtmatig optreden tegen het volk van de Zuid-Molukken,

overwegende, dat art. 209, sub 4 van de grondwet zegt, dat „de unie de rechtszekerheid der fundamentele menselijke rechten en vrijheden en deugdelijk bestuur zal waarborgen“.

dat art. 209, sub 6 zegt, dat „de Verenigde Staten van Indonesië zullen federatief zijn opgebouwd uit onderling gelijkwaardige deelstaten“.

dat in de accoorden van de R.T.C., die deze grondwetwijziging noodzakelijk maakten, het voorgaande mede is bepaald, waarbij de garantie is gegeven, dat de Verenigde Staten van Indonesië zouden worden voltooid naar de beginselen der democratie en met inachtneming van de menselijke rechten en vrijheden (art. 3 van het Uniestatuut);

dat de liquidatie van de deelstaten met geweld van militaire middelen door de regering van de R.L.S. is geschied in strijd met het ter R.T.C. bepaalde,

dat, zoals door Gen.-Majoor Behrens is opgemerkt in een nota aan de leden van de Ministerraad, van de Staten-Generaal en van de Raad van State, d.d. 8 Mei 1950 „de uitvoering van de regeling landstrijdkrachten dienstbaar is gemaakt aan de acties van de R.L.S. tot het brengen van de volken van de deelstaten in een positie, waarin van de hun toegezegde en door Nederland mede gearandeerde zelfbeschikking niets meer terecht kon komen“.

dat en door bovengenoemde regeling en door het negeren van het vóór 24 April 1950 herhaaldelijk gedane beroep tot toepassing van art. 2, lid 2 der Overgangsver-

eenkomen door de deelstaat Oost-Indonesië, H. M. Regering mede het Djokjase imperialisme metterdaad heeft bevorderd en dus wel zich mengde, zij het passief, als partij in het conflict.

dat de uitoefening van het zelfbeschikkingsrecht op de in art. 2, lid 2 der Overgangsovereenkomst omschreven wijze voor de Daerah der Zuid-Molukken niet meer mogelijk was, terwijl de Nederlandse Regering en de Unie zich in laakbaar stilzwijgen hielden.

dat genoemde onmogelijkheid bevestigd is door het op 20 Mei 1950 bekend gemaakte besluit tot opheffing van de federale structuur en tot vestiging van de eenheidsstaat, welk besluit op 17 Augustus, de dag der revolutie, is uitgevoerd.

dat, voor het volk van de Zuid-Molukken, toen H.M. Regering en de Unie zwegen, de enige weg tot herstel van het onrecht en tot handhaving van het bij alle overeenkomsten vastgelegd zelfbeschikkingsrecht was die van eigen-richting.

dat het Ambonense volk Nederland en Oranje ruim drie eeuwen trouw heeft gedienst, zoals door H.M. Regering is erkend bij monde van haar Minister van Uniezaken en Overzeese gebiedsdeelen.

dat daarom H.M. Regering niet enkel belangstellend toeschouwer kan zijn, zoals genoemde Minister terecht heeft opgemerkt, maar mede verantwoordelijk is en rechtstreeks betrokken bij de status van Ambon.

dat volgens art. 208 van de grondwet de grondgebieden in art. 1 genoemd, slechts dan „op voet van gelijkwaardigheid zijn verbonden tot verzorging van de gemeenschappelijke belangen en tot wederkerige bijstand“, indien er waarborgen zijn „voor rechtszekerheid, de fundamentele menselijke rechten en vrijheden en deugdelijk bestuur“.

dat de Regering van Godswege geroepen is, het recht te handhaven, gegrond als dit is in de heerschappij van Jezus Christus, de Koning der koningen en de Heer der heren, door Wien de Almachtige God alle dingen regeert, zoals dit ook is uitgedrukt in art. 36 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis, waar staat, dat „onze goede God, uit oorzaak der verdorvenheid des menselijken geslachts koningen, princen en overheden verordend heeft, willende, dat de wereld geregeerd worde door wetten en politien, opdat de ongebondenheid der mensen bedwongen worde en het alles met goede ordnantie onder de mensen toega“.

verzoekt Uw Regering om stopzetting van alle militaire bijstand aan de R.L., zolang zij het recht verkracht (dit in overeenstemming met een uitspraak van de Minister van Uniezaken en Overzeese gebiedsdeelen, dat niet-nakoming van een bepaald onderdeel der getroffen regeling het wegvallen van de gehele overeenkomst zou meebrengen) en waar mogelijk militaire bijstand te verlenen aan het volk der Zuid-Molukken, tot herstel van zijn geschonden rechten.

voorts in Lake Success en te Djakarta met kracht op te komen voor het volk der Zuid-Molukken, en niet langer indirect mede te werken aan het terroriseren en uitmoorden van genoemde bevolking, als ook aan het verkrachten van het recht en de vrijheid, bij de R.T.C. overeenkomsten bedongen.

en tenslotte, gebruik makend van art. 13 van het Uniestatuut, zich te wenden tot het Uniehof van arbitrage, besluit bovenstaand schrijven ter kennis te brengen van de Minister-president en van het Nederlandse volk.

Bovenstaand aldus ten uitvoer gelegd hebbend, teken ik met gevoelen van de meeste hoogachting en verschuldigde eerbied voor Uwe Excellentie,

Voor de Senaat,

(w.g.) G. MULDER, h.t. Abactis.

Kampen, 17 November 1950.

— DRINGEND VERZOEK AAN ONZE AMERIKAANSCHE EN CANADESCHE ABONNEES! Mogen wij onze abonnees in Amerika en Canada vriendelijk verzoeken, (voor zover zij dit nog niet gedaan hebben) ons het abonnementsgeld op De Reformatie over den loopenden jaargang (1 Oct. 1950—1 Oct. 1951) te zenden? Het bedrag is f 10.—. Aan de Bank of het postkantoor kan rechtstreeks aan ons worden betaald. Wanneer zij aan ons verzoek niet voldoen, zal dit worden beschouwd als opzegging van hun abonnement en zal de zending van het blad aan hun adres worden gestaakt.

De Administratie van DE REFORMATIE te GOES.

Met dank aan God geven wij hierbij kennis van de geboorte van onze dochter

ELSIENA (Elsje).

J. FERKRANUS.

L. M. FERKRANUS—

TEN HAAF.

Singapore, 8 November 1950.

CHRISTELIJKE ENCYCLOPAEDIE

6 deelen te koop gevraagd voor f 45.—; Schrift en Historie en Kuyper, Ons Program met bijlagen. — Bij het zelfde adres aangeboden Kittel, Wörterbuch 4 dln + 5 afl. van D. 5 enz. Prijs nader te bepalen. Br. onder letter B, Bur. v. d. Blad te Goes.

Boekbinderij VAN KUIJK

Voor al Uw Bindwerk.
Reformatie f 3.—
Catechismus f 2.—
Alle terugzendingen onder rembours.

Zalmstraat 1 • Scheveningen

De Drukkers van het Weekblad

DE REFORMATIE

drukken ook

UW DISSERTATIE

indien gij dat wenscht. Zij hebben hun sporen op dit gebied verdiend en kunnen U met raad en daad bijstaan. Alle dissertaties worden door hen met spoed en accuratesse gereed gemaakt, ook die in de klassieke en moderne talen.

Kom bij voorkomende gelegenheid eens met ons praten.

OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V., GOES

De Drukkers die het kunnen!

In het Rusthuis der Geref. Kerk te Harlingen is gelegenheid tot opname van een Echt-paar, of alleenstaand persoon. Brieven aan SJ. AGEMA — Roptaweg 12, Harlingen.

Uw familiebericht

behoort zeker in „DE REFORMATIE“, vindt U ook niet?

Voor goede en goedkope Geref. lectuur!

In de brochure-reeks „WOORD EN WERELD“ is als 3e brochure aan de abonnees toegezonden

De „hoer“ in Openb. 17-19

door PROF. B. HOLWERDA.

Reeds verschenen zijn:

„DE KERK IN HET EINDGERICHT“

door PROF. B. HOLWERDA.

„DE BESLISSENDE STRID DER KERK“

door PROF. C. VEENHOF.

De prijs werd buitengewoon laag gesteld. Eén reeks van 8 brochures tezamen plm. 250 pag. omvattend, kost f 1,75. Bij getallen lager. Ook kunnen de brochures afzonderlijk worden geleverd, doch bij minstens 20 exx. tegelijk. 20 exx. kosten f 3.—, 100 exx. f 12.—. Speciaal willen we er de aandacht op vestigen, dat we deze brochures verzenden aan opgegeven adressen. Wie één adres opgeeft en f 1,75 stuurt, kan daarop rekenen.

Voortdurend, eenvoudige en Schriftuurlijke voorlichting blijft in dezen tijd van chaotische verwarring een dringende behoefte onder Uw bekenden. Deze brochure-reeks voorziet daarin. Profiteer ervan!

Alle bestellingen bij vooruitbetaling per giro of postwissel ten name van H. H. VAN DER LINDEN, Tulpstraat 62a, Goes, Postr. 537347.

Medewerke
Prof. P. D.
K. v. Huijs
Meulink, E.
Smilde, Gr

Alle stu
aan: Pro
Adm.-ad

INHOUD. F
raadzaam
tuur-sacra
Supralaps
king, of w
Jezus Chris

Is

De geu
geven i
Nederl

Het ge
volk als j
althans o
omgekeerd
telijke war
Amerikaat
me. Als r
eigenlijk r
ningschap
een comfo
In dien
land. Vele
vrijheid v
Engeland.
1773 ontst
zelfde Mus
gesticht. I
vorderd o
algemeen
kelijke in
voor het p
de Engels
noegen, z
een algem
petitie na
weigerd, c
instelling
kwamen e
die tot d
der Amer
botsingen
riep het o
koloniën t
De politi
bij deze o
namelijk
der voorl
sophen vs
In de verl

„Wij b
dat alle
Schepper
vangen,
het stre
rechten
steld, en
nen aan
den — d
verderfel
beist de
we rege
die prin
zal orga
om zijn